

tésekor alkalmazunk. Az erdő-használati szerződéseken a bérleti díjat, a fahasználat során, az erdőből kikerülő faanyag értékesítését követően fizetjük ki, a nettó árbevétel arányában a bérbeadónak. Ez azt jelentené jelen esetben, hogy a természetes erdők ÜHG nyelőképességének bérbevételekor a bérleti díj, az országunkban generált ÜHG jogok értékesítését követően, előre meghatározott arányban kerülne kiegyenlítésre a bérbeadó ország számára.

Az ÜHG nyelőképesség bérbevételenek feltétele, hogy olyan, nemzetközileg elfogadott monitorozó rendszer álljon a rendelkezésünkre, amellyel hatékonyan lehet ellenőrizni és éves szinten összehasonlítani egy adott erdőterület CO₂ asszimiláló képességét. A távérzékelés fejlődésével ennek nem lehet technikai akadály. Oroszországban az erdőtüzek és falopások megfékezése érdekében már használnak műholdas

megfigyelő rendszert. A megfigyelő rendszert és a megfigyelés módszerét szabványosítva megvalósítható az asszimilációs készség ellenőrzése.

A hazai erdők ÜHG nyelőképességét jelenleg az országos erdészeti üzemterv adataiból számoljuk ki. Az erdészeti üzemterv jó alap a távérzékelő rendszer fejlesztéséhez.

Az időzítés

A fenti javaslatok megvalósításakor lényeges szempont az időzítés. A Tiszta Fejlesztés Mechanizmusa mentén már most megköthetőek olyan opciós szerződések, amelyek a későbbiekben jogot biztosítanak Magyarországnak, hogy bérbe vehesse őserdők asszimilációs képességét.

A tényleges szerződések megkötésére azonban mindaddig nincs lehetőség, amíg nem szolgáltatunk mi magunk precedens értékű példát a gyakorlat-

ban. Ez a példa pedig az Együttműködés keretein belül a hazai őshonos fafajokból álló, természetközeli erdők asszimilációs képességének bérbe adása, majd az erdők nyelőképességének honorálása éves rendszerességgel a feltételrendszernek megfelelő gazdálkodók, tulajdonosok felé.

Miután a gyakorlatban működő rendszert hoztunk létre, kerülhet sor a fejlődő országokkal megkötendő bérleti szerződésre.

Őserdők ÜHG nyelőképessége bérbevételenek jelenleg nincs elvi felső határa. Tehát az az ipari ország, tagállam, amely elsősorban ismeri fel azt a megvalósítható módszert, melynek alkalmazásával megállítható a Föld erdeinek fogyasztása, az ipari előnyben lesz a többi tagországhoz viszonyítva. Nagy mennyiségű értékesíthető TFM-kredittel fog rendelkezni, amely új bevételi forrásokhoz juttatja.

A zöld gazdaság az éghajlatváltozás ellen

A McKinsey stratégiai és technológiai tanácsadó cég *Az alacsony szénkibocsátású gazdasághoz vezető úton* című új tanulmánya szerint a lehetőségek adottak a globális fölmelegedés + 2 °C alatt tartásához. A tanulmány részletezi a káros szénkibocsátás visszaszorításának költségeit, és világossá teszi, hogy az éghajlatváltozás legsúlyosabb következményeinek elkerülése csupán azonnali cselekvéssel lehetséges. A jelentés egyik támogatója, a WWF szerint a világ vezetőinek már most minden szükséges információ a rendelkezésére áll egy, a fejlett és fejlődő országokat is érintő globális éghajlatügyi egyezmény létrehozásához.

A tanulmány – amely a valaha elkészített egyik legnagyobb és legrészletesebb – több mint 200 lehetőséget sorol fel 10 gazdasági szektorra és 21 földrajzi régióra bontva, amellyel 2030-ig 40 százalékkal az 1990-es értékek alá csökkenthető az üvegházgázok kibocsátása.

2030-ig a szél, a nap, és egyéb fenntartható megújuló energiaforrások biztosíthatják a globális energiaigényt mintegy egyharmadát; a jobb energiahatékonyság több mint negyedével csökkentheti az üvegházgázok kibocsátását, valamint az erdőirtás a fejlődő országokban – amely az egyik legfőbb kiváltó oka a klímaváltozásnak, és az egyik legnagyobb veszély a fenntartható fejlődésre nézve – majdnem teljesen meg-

szűnhetne. Mindennek a költsége a globális GDP kevesebb, mint fél százalékát teszi ki.

Minthogy a kormányok jelenleg a globális gazdaság újjáépítésén dolgoznak, megvan az egyedülálló lehetőségük, hogy egy alacsony szénkibocsátású gazdaságot építsenek ki, amely munkahelyek teremtése mellett az éghajlatot is stabilizálni fogja. Alacsony szénkibocsátású technológiák és termelési modellek már ma is léteznek, és a gazdasági mellett környezetvédelmi hasznuk is van.

A tanulmány az eredményeket egy „csökkentési költséggörbe” formájában mutatja be, amely grafikusán illusztrálja azokat a lehetőségeket, ahol a leginkább költséghatékony szén-csökkentést lehet véghez vinni. Ezek közé tartozik 14 milliárd tonna szén-dioxid-kibocsátás megtakarítása a szén alapú erőművek – többek között – létező, és tisztának bizonyult megújuló energiákkal való kiváltásával; további 14 milliárd tonna fenntartható földhasználat a mezőgazdaságban és az erdészeti szektorban; valamint 11 milliárd tonna az energiahatékonyságból. McKinsey ezen felül még azonosított 9 milliárd tonna potenciális kibocsátás-csökkentési lehetőséget, amelyeknek vagy magasabb a költsége, vagy olyan viselkedésbeli változásokkal járnak, amelyeket nehéz számszerűsíteni.

A tanulmányban McKinsey minden szektorban megvizsgálja a költségeken és a kibocsátáson alapuló lehetőségeket, az atomenergiát is beleértve. A WWF úgy gondolja, hogy az atomenergia költségeit alulbecsülik. De még fontosabb, hogy az atomenergia nem életképes lehetőség, figyelembe véve a nukleáris technológiák terjedését, a magas radioaktivitású hulladékot és a plutóniumszivárgások veszélyeit is. További lényeges kibocsátás-csökkentés lehetséges a kombinált hő és energia (CHP), a biomassa-alkalmazás, a jobb energiahatékonyság, és az alacsony szénkibocsátású termékek által, amelyek meg fogják védeni az éghajlatot atomenergia szükségessége nélkül is.

A WWF üdvözli a tanulmány lényeges eredményeit, amelyek megmutatják, hogy ha az összes technológiai megoldást áthelyeznénk a gyakorlatba, lehetséges volna az üvegházgázok kibocsátását 2030-ig 40 százalékkal az 1990-es értékek alá csökkenteni. Ez egyenlő a jelenlegi kibocsátás 70 százalékos csökkentésével, ami elegendő lenne ahhoz, hogy a hőmérséklet globális emelkedését a 2 °C-os szint alatt tartjuk. A 2 °C ugyanis az a határérték, ami alatt még elkerülhető a klímaváltozás visszafordíthatatlan, katasztrofális hatása.

Dallos György
WWF Magyarország